

HOSTĚTÍN

Území obce leží v SV části okresu Uherské Hradiště a celé náleží do CHKO Bílé Karpaty. Rozkládá se kolem potoka Kolelače 5 km severovýchodně od Bojkovic. Obec má 240 obyvatel.

Výjimečná je především tím, že se zde v posledních letech podařilo realizovat pestrou škálu ekologických projektů, jako například kořenovou čistírnu odpadních vod a obecní výtopnu na spalování dřevního odpadu.

Obec společně s nevládní organizací „Zdroje Bílých Karpat“ dlouhodobě a systematicky podporuje ekologické pěstování a následné zpracování ovoce. Výsledkem toho je např. moštárna, která zpracovává ovoce ze širokého okolí Bílých Karpat. Kromě toho zde působí podnikatel, jehož hlavní výrobní náplní je sušení ovoce.

Ke zvláštním ekologickým projektům patří i aktivity, které vyústily v umístění dřevěných soch v okolní krajině. Tyto sochy se staly nejenom součástí této krajiny, ale i turistickou zajímavostí.

V současné době připravuje obec s řadou partnerů realizaci projektu „Centrum projektů pro obnovu venkova“.

HISTORIE

První zmínka o obci je z r. 1412, kdy byla součástí světlovského panství. V letech 1663 a 1683 byla silně postižena vpády Bočkajovců. Obyvatelé se živili zvěrokleštičstvím a odcházeli za prací do ciziny.

Historické názvy:

Hoštětín (1869), Hostietin

Počet obyvatel do r. 1950:

1880/247, 1900/251, 1921/266, 1930/247, 1950/224

Plocha v ha (1950):364

Pozemky v ha (1900):

hosp. půda 352 (pole 150, lesy 74, pastviny 91, louky 32, zahrady 5)

Historická charakteristika:

malá, čistě česká, zemědělská, dříve typicky zvěrokleštičská obec

Ostatní údaje:

vedle zvěrokleštičů dříve hodně zedníků a tesařů

Školy:

obecná (od 1860)

Přírodní památka Žleb

Základní údaje: Louka s prameništěm a dubohabrový háj při východním okraji obce Hostětín, k.ú. Hostětín, V: 6,7763 ha, n.v.: 400-450 m.n.m., Z: Vyhláška č. 8 Správy CHKO Bílé Karpaty ze dne 9.1.1995. Pozn.: na některých turistických mapách je lokalita uváděna pod názvem "Pod Bukovinou".

Motiv ochrany: Výskyt kriticky ohrožené mochny drobnokvěté (*Potentilla micracantha*).

Geologie, půdní poměry: Vrstvy magurského flyše zastupují bistrické vrstvy zlínského souvrství, střídají se zde jílovce až slínovce s glaukonitickými pískovci, místy arkózovitými. Půdní typ je kambizem typická, nachází se zde i kambizem pseudoglejová.

Botanika: Na louce se vyskytují některé ohrožené druhy rostlin jako vstavač kukačka (*Orchis morio*), vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), hlavinka horská (*Traunsteinera globosa*), pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea* subsp. *conopsea*), lilie zlatohlávek (*Lilium martagon*), hruštička menší (*Pyrola minor*), áron karpatský (*Arum alpinum*). Dubohabrový háj je bohatou lokalitou výskytu kriticky ohroženého druhu mochny drobnokvěté (*Potentilla micracantha*). Tento pozoruhodný submediteránní druh se v ČR vyskytuje pouze na malém území v Bílých Karpatech mezi obcemi Hostětínem a Štítnou nad Vláří.

Zoologie: Vyskytují se zde běžně rozšířené živočišné druhy, např. ještěrka obecná, rosnička zelená, z ptáků ťuhýk obecný. Ze vzácných motýlů zde byl zjištěn okáč stínovaný (*Lasiommata petropolitana*).

Lesnictví: Dubohabřina s příměsí borovice je pařezinového původu. Bude nutné udržovat její prosvětlení jako podmínky pro zdárný vývoj mochny drobnokvěté probírkou.

Management, ohrožení, návrhy opatření: Louky je nutno nadále kosit včetně odstranění sena z luk. Lesní porost obnovovat clonnou sečí, případně formou násečnou. Při obnově nepoužívat těžké mechanismy. Využívat maximálně možnou měrou přirozené obnovy listnatých dřevin.

Historie: Původně bylo území využíváno jako jednosečné louky. Místy byly pravděpodobně i drobná polička. V době užívání JZD Záhorovice byly louky v horní části přihnčovány a zbytek intenzivně pasen. V mokřadu byly v r. 1984 vybudovány jímací studny, které jej významně odvodňují. V současné době je lokalita z větší části kosena ZO ČSOP Hostětín pod vedením místního aktivisty pana Drahomíra Orsáka.

Sochy v krajině

V létě roku 2002 se konalo v Hostětíně dvoutýdenní česko-slovenské sochařské sympóziu, kterého se zúčastnili umělci z obou stran nedaleké hranice. Inspirováni dřevěnými sochami Pivečkova lesoparku v nedalekém Slavičíně, rozhodli se organizátoři obohatit o umělecká díla okolí obcí Hostětín, Šanov, Pitín a Rokytnice. Celkem 15 soch umístili na vyhlídkách, u studánek, na místech opředených místními pověstmi či na místech svatých. Sochy v krajině zdůrazňují typickou tvář Bílých Karpat – mozaiku polí, zahrad, sadů, luk a převážně listnatých lesů a připomínají historii kraje. Použité přírodní materiály (dub, pískovec) zde jen podtrhávají souznění člověka s přírodou a jejich vzájemnou prospěšnost.

[viz naskenovaná příloha – Hostětín, sochy v krajině](#)

Obec podporuje ekologické projekty - kořenová čistírna odpadních vod, centrální vytápění biomasou, sluneční kolektory, sušárna a moštárna ovoce.

Krajina na pomezí mezi Moravou a Slovenskem, na pomezí mezi nespoutanou přírodou a krajinou obydlenou člověkem, na první pohled pohladí po duši. Soužití zdejších lidí s přírodou může sloužit jako jeden z příkladů trvale udržitelného rozvoje, což dosvědčuje vyhlášení Bílých Karpat Biosférickou rezervací UNESCO. Obdivuhodná pestrost zdejší flóry

a fauny zde vytváří ideální podmínky pro ekologické zemědělství a rozvoj agroturistiky. Lidé, kteří si toto uvědomují, založili občanské sdružení **Tradice Bílých Karpat** s posláním využívat veškerého dědictví tohoto regionu k trvale udržitelnému rozvoji.

Kdo jsme • poslání

Občanské sdružení **Tradice Bílých Karpat** se rodí s posláním napomáhat všem aktivitám, které by v oblasti Bílých Karpat udržovaly a rozvíjely pestrost a různorodost zděděného bohatství, jak přírodního, tak vzešlého z lidského úsilí.

Prostřednictvím nástrojů pozitivní stimulace chceme podporovat místní obyvatele v péči o krajinu a kulturní dědictví a tím přispívat zejména k ochraně krajinného rázu a vzácného genofondu ovocných dřevin.

Tradice Bílých Karpat jsou dobrovolným, nevládním a neziskovým sdružením fyzických a právnických osob, které spojuje zájem napomáhat všem aktivitám, které trvale rozvíjejí tradiční zemědělskou a řemeslnou produkci Bílých Karpat, zvláště pak v ekonomicky nejslabších místech tohoto území.

Občanské sdružení bylo oficiálně zaregistrováno v dubnu 1998 a v současnosti jej tvoří 7 členů:

Ing. Zdeněk Ševčík, Pitín 15, 0633/64 13 34 - jednatel
ZO ČSOP Veronica Brno, Panská 9, 602 00 Brno, 05/422 183 51, veronica@ecn.cz
ZO ČSOP Kosenka, Valašské Klobouky, 0636/320145, kosenka@mail.walachia.cz
ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 0631/322545, visbk@bilekarpaty.cz
Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic, Starý Hrozenkov, 0633/696323, iskopanice@razdva.cz
Nadace Veronica, Panská 9, Brno, 05/4221 8353
Obec Hostětín, Hostětín 15, 0633/64 12 16, hostetin@iol.cz

Projekty • ovoce

Využití krajových odrůd ovoce pro místní rozvoj a péči o krajinu

Ke krajině Bílých Karpat neodmyslitelně patří staré sady a solitéry ovocných stromů. Postupně se však vytrácejí a jsou nahrazovány moderními odrůdami. Krajobové odrůdy přitom mají řadu vlastností, které u moderních odrůd postrádáme – odolnost proti nemocem, přizpůsobivost stanovišti a mikroklimatickým podmínkám i mnohem pestřejší možnosti využití.

Podporou zpracování a prodeje kvalitních ovocných produktů ze starých odrůd, garantovaných krajobovou známkou chceme motivovat vlastníky pozemků k udržování a obnově extenzivních sadů tak, aby byly pro region ekonomickým přínosem.

Od roku 1990 provádí ZO ČSOP Bílé Karpaty a její partneři ve spolupráci se Správou CHKO Bílé Karpaty mapování a determinaci starých a regionálních odrůd ovocných dřevin ve všech částech Bílých Karpat, tj. v oblasti Hornáčka, Kopanic a Valašskoklobucka. Na obecním pozemku v národní přírodní rezervaci Zahrady pod Hájem u Velké nad Veličkou byl v roce

1991 založen sad, do kterého byly naroubovány odrůdy z oblasti Horňácka. V roce 1997 byla navázána užší spolupráce s vybranými ovocnými školkami a několika pěstiteli, kteří připravují materiál pro výsadbu v Bílých Karpatech. Pro užší spolupráci vlastníků ovocných sadů v regionu připravuje ZO ČSOP Kosenka pozemkový spolek na ochranu biodiverzity (landtrust).

V loňském roce ZO ČSOP bílé Karpaty připravilo pro zájemce 1.500 vypěstovaných stromků krajových odrůd jabloní, hrušní a třešní, které byly vysázeny na území CHKO Bílé Karpaty.

Informační centrum pro rozvoj Moravských Kopanic poskytuje poradenství při biologické ochraně a údržbě sadů bez chemických postřiků (výpasem, kosením, mulčováním) a při plánování dalšího rozvoje sadů (sanace, roubování, biologická ochrana, pastva dobytka a ovci).

V rámci ovocnářského programu oslovujeme místní ovocnářské znalce a pamětníky, získáváme program finanční zdroje, publicitu a veřejnou podporu. Vlastníkům sadů a pozemků nabízíme metodickou pomoc s výběrem, ošetřováním a výsadbou krajových odrůd; od podzimu 2000 zajišťujeme zpracování jablek z kontrolovaného ekologického zemědělství. Zpracovatelům ovoce můžeme pomoci při dosahování potřebných standardů a kvality produkce i při odbytu výrobků pod značkou Tradice Bílých Karpat.

Na trhu se již od roku 1997 nachází sušené ovoce se značkou "Tradice Bílých Karpat" certifikované jako bio-produkt. Sušená jablka, hrušky, švestky, třešně, višně i vlašské ořechy našly velmi dobrý odbyt a tržní potenciál dosud nebyl zdaleka pokryt. Nákupem kvalitních ovocných produktů, u nichž je známo, odkud pocházejí a z jakých odrůd jsou vyrobeny, mohou spotřebitelé přispět k zachování jedinečné krajiny Bílých Karpat.

Logickým pokračování projektu na záchranu krajových odrůd ovoce a údržby vysokokmenných sadů je ekonomické zhodnocení místní ovocnářské produkce. V roce 1999 započala v Hostětíně díky podpoře lucemburského ministerstva životního prostředí rekonstrukce hospodářské budovy na moštárnu. První sezóna proběhla na podzim loňského roku – v době od poloviny září do počátku listopadu se občanskému sdružení Tradice Bílých Karpat, které je provozovatelem moštárny, podařilo vykoupit a zpracovat více než 200 tun jablek. Při výkupu ovoce a při zpracování byla důsledně oddělována jablka pocházející z certifikovaného ekologického zemědělství a ovoce z běžné, konvenční produkce.

Marketingová strategie Tradice Bílých Karpat zahrnuje model vyššího ocenění pro kvalitní produkty z chemicky neošetřovaného vysokokmenného ovoce. Na základě tohoto modelu, jež je úspěšně používán v mnoha evropských zemích (SRN, Lucembursko, Rakousko) pro péči o kulturní krajinu, by se mělo obhospodařování starých krajových odrůd stát i pro drobné sadaře rentabilním. Místní lidé mohou získat ekonomický zájem na prodeji ovoce, což by je podle ověřených zahraničních strategií mělo motivovat k vysazování vysokokmenů a péči o ně.

Zahraničním partnerem projektu je lucemburská nadace Hëllef fir d'Natur.

[viz naskenovaná příloha – Mošty](#)

kontakt na obecní úřad:

Hostětín 75

687 71

e-mail: hostetin@iol.cz

obec@hostetin.cz

tel., fax: +420/572 641 216

ZDROJE

www.slovacko.cz

www.hostetin.cz

www.tradicebk.cz

www.mikroregion-bojkovsko.cz

Zlínský kraj, města a obce zlínského kraje – vydavatelství Proxima Bohemia s.r.o

LITERATURA

RNDr. KUČA, Pavel - RNDr. MÁJSKY, Jozef - Ing. KOPEČEK, František - RNDr.

JONGEPIEROVÁ, Ivana: *Chránená krajinná oblast' Biele/Bílé Karpaty*. Ekológia 1992